

DEJINY MESTSKEJ VEREJNEJ KNIŽNICE V LIMANOWEJ

Budova knižnice.

Kultúrny rozvoj Limanowej, či široko chápaná snaha spoznávať svet a prehľbovať si poznatky mimo vzdelávacích zariadení alebo inštitúcií spoločenského charakteru neboli v 19. stor. veľmi silné a populárne. Za začiatok knihovníctva sa v tom období považovala činnosť kňaza Jana Duszyńského, ktorý bol od roku 1804 správcom farnosti v Limanowej. Podarilo sa mu zhromaždiť najväčšiu knižničnú zbierku v okolí, ktorá za jeho života obsahovala okolo tisíc zväzkov. Bola prístupná verejnosti a do jej fondu patrila o. i. aj Radziwiłłowska biblia. Zbierku kňaza Duszyńského dnes považujeme za prvú farskú knižnicu v Limanowej.

Vďaka Antonimu Marsovi a jeho manželke Franciszke, rodenej Żelechowskej, sa Limanowa pomaly stávala strediskom spoločenského života v rámci celého okresu. V kasíne založenom v roku 1853 sa organizovali zábavy, prednášky, divadelné predstavenia a zvelaďovala sa knižnica. Tento rozkvet neľútostne prerušila rakúsko-talianska vojna v roku 1895. Kasíno sa vyľudnilo a knižnicu, ktorá tam zostala, používali len niekoľkí jeho členovia. Ťažká politická, spoločenská a hospodárska situácia nepriala rozvoju knižníc v meste

a o to viac na okolitých dedinách. Analfabetizmus bol v Limanovskom okrese v roku 1898 pomerne bežným javom, podpísať sa vedelo len 15 % mužov a 5 % žien.

I. Začiatky limanowskej knižnice do roku 1918

Za medzník v dejinách limanowského knihovníctva považujeme rok 1900. Vďaka snahe Józefa Becka (podpisoval sa Bek), ktorý emigroval z časti Poľska anektovaného Rusmi, a jeho manželky Bronisławy vznikla v Limanowej pobočka Spolku ľudovej školy s požičovňou kníh, ktorá hlásala heslo „Osvetou k slobode”. Bekovci sa ujali úlohy

Beckovci založili v roku 1900 v budove vedľa kostola prvú knižnicu.

knihovníkov a každú nedeľu vypožičiavali knihy obyvateľom mesta. Neskôr ukázali cestu ku knihám aj obyvateľom okolitých dedín, v ktorých založili 11 pobočiek. Bronisława Bekowa nezištne viedla požičovňu do roku 1918. Hneď po založení v roku 1900 mala požičovňa 500 exemplárov kníh, ktoré pochádzali väčšinou z darov, a navštevovalo ju okolo 230 čitateľov, hlavne mešťanov najradšej čítajúcich romány a ľudostné príbehy. V nasledujúcich rokoch sa knižničný fond systematicky rozrastal a stúpaj počet výpožičiek. V roku 1901 to bolo okolo 580 zväzkov, 300 čitateľov a 3 228 výpožičiek. O dva roky neskôr – 790 zväzkov a 2 tituly časopisov. Rozširovanie knižničného fondu v nasledujúcich rokoch prebiehalo nasledujúco:

- r. 1904 – 814 zväzkov, 248 čitateľov, 8 485 výpožičiek
- r. 1905 – 850 zväzkov
- r. 1906 – 981 zväzkov
- r. 1910 – 1 420 zväzkov
- r. 1911 – 2 800 zväzkov
- r. 1918 – 2 138 zväzkov, 12 498 čitateľov, 18 374 výpožičiek

Z uvedených údajov môžeme konštatovať, že obdobie vojny 1914-1918 zabrzdlilo rozvoj knižnice a knižný fond sa znížil. Aj napriek tomu však pobočka Spolku ľudovej školy iniciovala veľa aktivít na šírenie osvety, na boj s analfabetizmom a propagovala čitateľstvo.

Okrem štandardných výpožičiek domov a požičiavania sád kníh školám organizovala kurzy, prednášky, oslavy výročí národných sviatkov a dodatočné akcie s verejnou zbierkou. Deti priťahovali do knižnice zvláštne podujatia, napr. vianočné stretnutia alebo čítanie rozprávok a povestí.

II. Činnosť knižnice v rokoch 1918-1939

Rok 1918 priniesol po 123 rokoch dávno očakávanú slobodu a teda aj novú realitu, ktorá pre Limanowčanov, hlavne po ekonomickej stránke, vôbec nebola ľahká. Obyvatelia boli natoľko chudobní, že platenie akýchkoľvek poplatkov za využitie knižnice bolo nepredstaviteľné. Bekovci onedlho odišli z Limanowej a požičovňa pobočky Spolku ľudovej školy s knižným fondom boli premenované na Mestskú knižnicu Spolku ľudovej školy. Jej fond na prelome rokov 1919 a 1920 predstavoval už len okolo 1200 zväzkov. Značne sa znížil aj počet požičovní, z 11 na 4. O knižnicu sa postarala Maria Russocka, ktorá bola zároveň predsedníčkou pobočky. Po nej starostlivosť prevzala Eugenia Wolf.

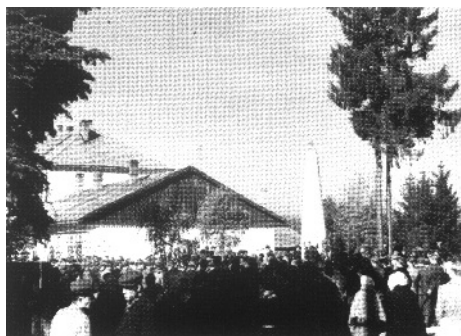

Eugenia Wolf.

Oživenie činnosti Mestskej knižnice priniesol až rok 1922. Fond knižnice sa podstatne zväčšil a predstavoval akolo 2000 kníh. V ďalších rokoch sa limanowska knižnica rozvíjala so striedavým úspechom. Počet zväzkov sa pohyboval od 1200 do 1500 kusov. V roku 1923 bol fond podľa záznamov rozdelený na dve časti: knihy pre deti a mládež (323 kusov) a knihy pre dospelých (973 kusov).

Koncom dvadsiatych rokov mala Mestská knižnica Spolku ľudovej školy 110 čitateľov a 7 prenosných knižníc.

Tridsiate roky sú charakteristické systematickejšou prácou pobočky aj knižnice, ktorá bola síce všeobecne prístupná, ale za patričný poplatok. Do konca roku 1934 limanowska knižnica rozšírila svoj fond na 2 600 kníh a nepatrne sa zväčšil aj počet čitateľov – na 154.

Sídlo knižnice v rokoch 1920-39.

Ďalším prelomom v činnosti pobočky spolku a jeho knižnice bol rok 1936. Ústredný výbor Spolku ľudovej školy podpísal zmluvu so Zväzom poľských učiteľov o spolupráci v oblasti mimoškolskej činnosti.

Na spoločnej konferencii sa rozhodlo o založení okresnej knižnice. Základom jej knižného fondu mali byť všetky prenosné knižnice nachádzajúce sa v zariadeniach Spolku ľudovej školy na území okresu. Mestská knižnica a nová okresná knižnica boli presťahované do sídla spolku Sokol. Mestskú knižnicu viedla Alina Olesiowa a zriaďovaním okresnej knižnice sa zaoberala pani Jennerowa (chýbajú akékoľvek bibliografické údaje). Okresná centrálna knižnica bola oficiálne otvorená 25. októbra 1936. Mala vtedy 916 knižných zväzkov a jej vedúcou bola Maria Najwerowa.

Maria Najwer.

Odvtedy až do roku 1975 existovali dve knižničné inštitúcie. Okresná knižnica zabezpečovala odborný patronát nad mestskou knižnicou. Na rozvoj knižníc v tridsiatych rokoch mali značný vplyv subvencie ministerstva školstva a predstavenstva Spolku ľudovej školy. Bola zriadená tiež pobočka Okresnej knižnice v Mszane Dolnej.

III. Knižnica v období druhej svetovej vojny

Vo chvíli vypuknutia druhej svetovej vojny bola činnosť Spolku ľudovej školy nenávratne zastavená, rovnako teda aj knižničná činnosť. V roku 1939 boli limanovské knižnice presťahované do budovy školy – súčasná Združená samosprávna škola č. 1. Ako sa uvádza v kronike knižnice, keď bola v septembri 1939 obsadená škola, skrine s knihami boli rozbité a zničilo sa pritom veľa kníh. Časť knižnice aj s katalógmi a inventárnymi knihami bola pravdepodobne spálená. Ostatnú časť nemecké orgány zaplombovali. Počas niekoľkých rokov nemeckej okupácie knižný fond ešte mnohokrát menil svoje miesto. Bližší osud knižníc Spolku ľudovej školy sa nepodarilo zistiť.

Ako uvádzajú rôzne pramene, priamym dôsledkom vojnového zmätku bolo zničenie knižničného fondu od 50 až do 90 %. Vieme, že sa zachovalo 300 knižných zväzkov Spolku ľudovej školy, väčšinou beletria v poľštine. Tento fond, ktorý zachránila Eugenia Wolf, bol odovzdaný na Školský inšpektorát v Limanowej.

IV. Knižnica v rokoch 1945-1989

Po vojne bolo potrebné nanovo organizovať knižný fond a celú prevádzku knižnice. Zvyšky knižnice Spolku ľudovej školy (300 exemplárov) a pôvodných knižníc v kúriach v počte 2018 knižných exemplárov (Świdnik, Laskowa, Tymbark, Przyszowa) tvorili základ Okresnej knižnice, ktorá bola otvorená 1. novembra 1945. Jej vedúcou bola Maria Najwer.

Zmenili sa však pracovné podmienky. Na základe rozhodnutia Ministerstva školstva PR z 12. marca 1945 bolo potrebné uskutočniť revíziu fondov a odstrániť knihy, ktoré neboli v súlade s ideológiou demokratického Poľska. Bolo jasné, že aj knižničné fondy musia odzrkadľovať ideológiu „jediného správneho zriadenia“.

4. decembra 1946 Okresná knižnica v Limanowej zriadila a sprevádzkovala Mestskú knižnicu, ktorá potom pôsobila v jej sídle a pod jej vedením. Takúto organizáciu zaručoval Dekrét o knižniciach z roku 1946, ktorý zaväzoval okresné a krajské knižnice poskytovať organizačnú a inštruktážnu pomoc a dodávať prenosný knižničný fond. Okresná knižnica

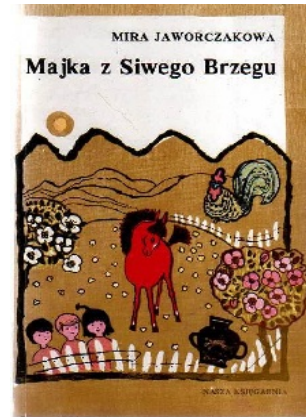

Otvorenie Okresnej knižnice v roku 1947.

obsluhovala v roku 1947 svojimi sadami kníh 12 obcí v okrese a zriadila obecné knižnice v Mszane Dolnej, Dobrej a v Niedźwiedzi. Slávnostné otvorenie Okresnej knižnice v Limanowej sa uskutočnilo v roku 1947 v súvislosti so Sviatkom osvetly. Slávnosť sprevádzala výstava kníh, prezentujúca knižný fond.

V tomto období sa knižnica presťahovala na ul. Daszyńskiego 4. Nové sídlo dovolilo otvoriť čítareň, sprístupnenú od 8.00 do 18.00 hodiny. Knižnica disponovala 5 denníkmi a 8 časopismi, z čoho 3 denníky a 4 časopisy boli v poľštine a ostatné v ruštine. Návštevnosť čítarne sa pohybovala od 10-20 čitateľov. Okresná knižnica sa okrem iného zaoberala tvorením siete knižníc v celom Limanovskom okrese, pomáhala zriaďovať školské knižnice, viedla kurzy pre študentov Pedagogického lýcea a pre budúcich pracovníkov obecných knižníc. Finančné prostriedky na prevádzku Okresnej knižnice zabezpečovali okresné orgány a Mestskú knižnicu udržiaval Mestský výbor. Okrem toho knižnice dostávali dotácie z Ministerstva školstva PR a dodatočné príjmy mali aj z čitateľských poplatkov. Ďalším zdrojom boli peňažné zbierky počas Dní osvetly a kultúry v meste. Nasledujúce roky sa pre okresnú aj mestskú knižnicu niesli v znamení systematického rozširovania činnosti o besedy, koncerty, výstavy, súťaže, prednášky, divadelné predstavenia, ale samozrejme, rozširoval sa aj knižný fond. Bohatá činnosť knižnice, hoci bola zaujímavá a priťahovala nových čitateľov, spôsobovala nové problémy s priestormi. V roku 1964 bola z týchto dôvodov zavretá čítareň. Mestské orgány sa rozhodli poskytnúť knižnici priestory po advokátskej kancelárii, ktorej našli nové sídlo.

Spomínané priestorové ťažkosti a rastúci počet čitateľov z radov detí a mládeže spôsobili, že knižnica otvorila svoju pobočku pre deti. Nachádzala sa v budove v detskom parku Jordana na Siwom Brzegu. Pri príležitosti jej slávnostného otvorenia v máji 1966 sa uskutočnila beseda so spisovateľkou Mírou Jaworczakowou. Výsledkom tohto stretnutia, ale aj mnohých ďalších, bola knižka M. Jaworczakowej *Majka zo Sivého brehu*. Koncom šesťdesiatych rokov (Kronika knižnice r.1969) bolo zaregistrovaných 17 705 čitateľov, z toho na vidieku 14 129 a zrealizovaných bolo 332 199 výpožičiek, z toho 250 782 kníh na vidieku.

Sedemdesiate roky priniesli ďalšie zmeny v činnosti, začínajúce sa odchodom do dôchodku zaslúžilých knihovníčok – vedúcej Marie Najwer a Eugenie Wolf (v r. 1970), až po zmeny spojené s reformou verejnej správy. V ich dôsledku sa vedenia knižnice ujala jej pracovníčka Zofia Toporkiewicz-Włosińska.

Zofia Toporkiewicz – Włosińska.

V roku 1975 bolo zavedené dvojstupňové územnosprávne usporiadanie štátu, čo sa odrazilo aj na činnosti knižnice. Limanowa prestala byť okresným mestom a Stary Sącz sa stal krajským mestom. V globálnej sieti knižníc sa prejavila absencia jedného ohniva, teda okresných knižníc. Nová štruktúra verejných knižníc bola nasledovná:

- krajské verejné knižnice,
- mestské verejné knižnice,
- mestsko-vidiecke verejné knižnice.

Túto štruktúru dopĺňovali mestské aj dedinské pobočky. V dôsledku toho Okresná a mestská verejná knižnica v Limanowej prevzala názov aj úlohy Verejnej knižnice mesta a obce Limanowa. Nadradenou inštitúciou bola Krajská verejná knižnica v Nowom Sączu. Koncom roka 1975 do siete knižníc v bývalom Limanovskom okrese patrili: Mestská a obecná knižnica v Limanowej, Mestská a obecná knižnica v Mszane Dolnej, 9 obecných knižníc, 26 pobočiek (8 z nich bolo podriadených limanovskej knižnici – pobočka

v Sowlinách, Męcine, Kanine, Nowom Rybí, Pisarzowej, Siekierczyne a v Starej Wsi) a 69 požičovní kníh (punkty biblioteczne).

V roku 1976 bola dokončená generálna rekoštrukcia budovy po okresnom súde, ktorý bol presťahovaný do nových priestorov na ul. Józefa Marka. Knižnica dostala od mesta celú budovu s povrchom 600 m² a zriadila v nej niekoľko oddelení: požičovňu pre dospelých, požičovňu a čítareň pre deti, audiovizuálne oddelenie, čítareň, prednáškovú sálu a študovňu. Slávnostné otvorenie nového sídla sa uskutočnilo 18. decembra 1976 za účasti predstaviteľov

Otvorenie knižnice v roku 1976.

mestských, obecných a krajských orgánov, riaditeľov škôl a kultúrno-osvetových pracovísk. Činnosť knižnice sa po otvorení nových priestorov značne oživila. Zo zápisov v kronike sa dozvedáme o mnohých besedách s autormi, hercami a novinármi, ale aj o návšteve predstaviteľov ministerstva kultúry z Budapešti, alebo koncerte Krakovskej filharmónie. Organizovali sa tu jazykové kurzy, výstavy, vyučovacie hodiny a školenia pre pracovníkov. V roku 1977 mala knižnica štyri oddelenia:

- oddelenie nadobúdania a spracovania knižničných fondov,
- oddelenie sprístupňovania a informácií,
- administratívno-organizačné oddelenie,
- detské oddelenie.

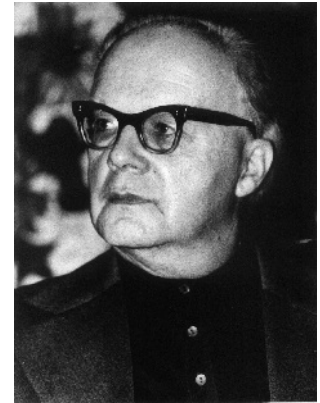
Začiatok osemdesiatych rokov, hlavne december 1981 a vojnový stav podstatne oslabili rozvoj knižnice. Z násobili sa kontroly, prehĺbili finančné problémy a sťažilo sa organizovanie autorských stretnutí.

Oddelenie regionálneho fondu.

Na prelome rokov 1982 a 1983 došlo v knižnici ku kádrovým zmenám. Z funkcie riaditeľky po 12 rokoch odstúpila Zofia Toporkiewicz-Włosińska a od 1. januára 1983 ju zastúpila Halina Matras. Knižnicu opustila aj Janina Poszwa, dlhoročná pracovníčka a vedúca oddelenia nadobúdania a spracovania knižničných fondov.

Hneď v tom istom roku sa na podnet novej riaditeľky začalo s rekonštrukčnými prácami pri rozšírení knižnice. Rekonštrukcia trvala pomerne dlho, pretože sa priebežne vyskytovali neočakávané problémy. Definitívne bola ukončená v roku 1989. V dôsledku prác bolo adaptované podstrešie a knižnica tak získala dodatočných 300 m². V nových miestnostiach bolo otvorené regionálne a hudobné oddelenie a čítareň populárno-náučných kníh a časopisov. Výtvarný umelec Andrzej Giza, pracovník Limanowského domu kultúry, vypracoval nový exlibris a tak sa 5. októbra 1989 uskutočnilo slávnostné otvorenie rozšírenej knižnice nazvanej menom Władysława Dunarowského, spisovateľa a učiteľa narodeného v roku 1902 v dedinke Jaworzna neďaleko Limanowej. Hlavnou tematikou jeho tvorby boli mnohostranné zmeny podkarpatského vidieka a osudy ľudí, ktorí tam žili a pracovali. Autor sa často stretával so svojimi rodákmi so širšieho okolia. Posledný zápis, ktorý nechal v kronike limanowskej knižnice, pochádza z 25. augusta 1985. Dunarowski zomrel v roku 1987.

Władysław Dunarowski.

Ešte počas rekonštrukčných prác sa riaditeľka snažila získať pre knižnicu rodinný dom Bekovcov a Józef Beck, založiteľ knižnice, mal byť jej patrónom. Ale nadriadené orgány s tým nesúhlasili.

V roku 1983 sa začali organizovať cyklické detské karnevaly, ktoré sa tradovali do roku 1998. Iným aspektom práce s detskými čitateľmi bolo divadielko Kubuś pôsobiace v detskom oddelení, ktoré viedla Halina Młynarczyk.

Divadielko Kubuś.

Vítazi čitateľskej súťaže.

Nová riaditeľka kládla veľký dôraz aj na zhromažďovanie publikácií a dokumentov odzrkadľujúcich spoločenský život limanowského regiónu.

V roku 1985 knižnica vyhrala súťaž o najlepšiu knižnicu v strediskových obciach, ktorú vyhlásil odbor knižníc na Ministerstve kultúry a umenia PR. Tento rok bol celkovo bohatý na ocenia a uznania. 31. mája Albina Dziadoń (pracovníčka knižnice v rokoch 1953-1992) a Halina Młynarczyk (v súčasnosti vedúca oddelenia pre deti a mládež) prevzali cenu Predsedu vlády za vzorné šírenie čitateľstva medzi deťmi a mládežou.

Halina Matras pri tvorení a vytyčovaní profilu knižnice nadviazala spoluprácu s Okresnou knižnicou v Dolnom Kubíne a odvtedy bola a je organizovaná priateľská výmena skúseností.

Výstavný bulletin.

Riaditeľka mala tiež veľkú zásluhu na zriadení a aktivitách Galérie regionálneho umenia pôsobiacej pri knižnici. Tento oficiálny názov výstavné priestory dostali až v roku 1995. Halina Matras sa snažila prezentovať a propagovať amatérskych aj profesionálnych umelcov pochádzajúcich z limanowského regiónu, alebo nejakým spôsobom spojených s mestom. Priestory galérie však boli prístupné aj pre tvorcov mimo regiónu. Knižnica koncom 80. rokov pôsobila veľmi aktívne. Organizovala výstavy spojené s výročiami štátnych aj literárnych udalostí, čitateľské aj výtvarné súťaže, viedla kurzy cudzích jazykov a organizovala výstavy kníh. Konali sa tu besedy a stretnutia s významnými literárnymi, divadelnými a filmovými osobnosťami, s novinármi a politikmi. Spomenieme len niektorých: Jerzy Braszka, Cezary Chlebowski, Mieczesław Czuma, Agnieszka Holland, Ludwik Przeździecki, Andrzej Przykowski, Janusz Roszko, Tadeusz Śliwiak, Jerzy Trela, Bogna Wernichowska, Wincenty Gawron, Janina Kwiek-Osiwska, Bronisław Dostatni, ministri kultúry, veľvyslanec Maďarskej republiky, generálny konzul Rakúska v Krakove a mnoho iných zaujímavých osobností.

V kronike knižnice sa môžeme dočítať, že v roku 1989 bolo registrovaných 6972 čitateľov, ktorým bolo vypožičaných 144675 kníh a udelených 14362 knižničných a bibliografických informácií. Bolo zakúpených 5624 knižných exemplárov, 437 magnetofónových kaziet (v rámci toho jedna zvuková kniha) a 47 platní.

V roku 1989 mala limanowska knižnica 6 oddelení:

- oddelenie nadobúdania a spracovania knižničných fondov,
- oddelenie sprístupňovania (požičovňa pre dospelých),
- informačno-bibliografické oddelenie (čítareň kníh, časopisov a regionálneho fondu)
- hudobné oddelenie,
- detské oddelenie (požičovňa a čítareň),
- administratívno-hospodárske oddelenie.

Zamestnanci knižnice v roku 1989.

Na území mesta a obce Limanowa pôsobilo 9 pobočiek a 9 požičovní kníh. V požičovniach bolo spolu registrovaných 666 čitateľov a 4247 výpožičiek, v pobočkách 2608 čitateľov a 62449 výpožičiek.

Koncom roka 1989 knižnica získala 1. miesto v súťaži knižníc o najväčší počet čitateľov v kategórii mestsko-vidieckych knižníc na území vtedajšieho Nowosączského kraja.

V. Knižnica po roku 1989

Fašiangový ples.

Príchodom roku 1990 nastali politické zmeny, ktoré sa výrazne odrazili aj na činnosti knižnice. Napriek tomu však Halina Matras zaznamenala v kronike: „Nový rok začíname s nádejou“. Kultúrno-literárnym otvorením roka bol pravidelný karneval spojený s literárnou besedou s Andrzejom Grabowským. Bol to nepochybne milý začiatok

nadchádzajúcich dvanástich mesiacov plných reforiem. Došlo k zmene financovania kultúrno-osvetových zariadení, kedy boli zrušené všetky cieľové dotácie a v rámci toho aj Fond rozvoja kultúry. Knižnica sa musela spoľahnúť len na finančné možnosti samosprávy a tie boli obmedzené. Finančné ťažkosti prinútili riaditeľku prenajať niektoré

Andrzej Grabowski s mladými čitateľmi.

miestnosti zmenárni, inzertnej kancelárii a kníhkupectvu. Prijmy boli aj z komisionálneho predaja kníh a ručných prác alebo z kurzov cudzích jazykov. Bola podpísaná zmluva so Zväzom autorov a skladateľov ZAIKS, ktorá právne legalizovala nahrávacie štúdio pôsobiace pri hudobnom oddelí, ktoré tiež prinášalo určitý, aj keď len nepatrný zisk. Bola zakúpená kopírka a ako prvá v meste slúžila aj na poskytovanie služieb verejnosti. K finančným problémom sa pridružili priestorové ťažkosti pobočky v Sowlinách. Knižnici pomohol kňaz Jan Bukowiec, vtedajší správca farnosti v Limanowej – Sowlinách a sprístupnil niekoľko

Otvorenie pobočky v Sowlinách v roku 1990.

miestností v novopostavenom kostole. V októbri 1990 bola podpísaná trojročná nájomná zmluva medzi Biskupským úradom v Tarnowe a farárom v Sowlinách. Na tento cieľ dostala knižnica tri miestnosti (50 m²) v budove fary. Za bezplatné sprístupnenie priestorov sa ich zaviazala dokončiť a spracovať knižný fond farskej knižnice

obsahujúci vtedy okolo 3000 zväzkov. Táto symbióza verejnej a farskej knižnice trvá dodnes.

Finančné ťažkosti sa odrazili aj v znížení počtu novokúpených knižných jednotiek a to sa ihneď premietlo do zníženia počtu čitateľov a výpožičiek. Len pre porovnanie – kým v 80. rokoch pribúdalo priemerne okolo päťtisíc kníh ročne, v roku 1991 to bolo len 3625 zväzkov. Vedenie knižnice sa rozhodlo znížiť o polovicu počet predplatených časopisov. V rokoch 1990 a 1991 mala knižnica aj naďalej 9 pobočiek a zamestnávala spolu 20 pracovníkov, z toho 14 na plný úväzok. Bolo paradoxné, že aj napriek veľkým finančným problémom a nepostačujúcej dotácii zo samosprávy (v roku 1991 bola plánovaná dotácia

vo výške 850 miliónov zł a dostala len 675 miliónov zł) knižnica vďaka úsiliu všetkých zamestnancov uzavrela rok so ziskom 102 miliónov zlotých.

Veľkou udalosťou, ktorá sa odohrala v knižnici v roku 1991, bola pamätná výstava k 200. výročiu schválenia Ústavy 3. mája s názvom *Ústava 3. mája v poľskom vedomí a kultúre*. Okrem nej sa podarilo zorganizovať ešte 4 menšie výstavy miestnych tvorcov.

Fragment výstavy pri príležitosti 200. výročia Ústavy 3. mája.

Rok 1992 bol podobný a nepriniesol o nič menej starostí. V dôsledku lokálneho konfliktu sa rozdelila miestna samospráva a na základe nariadenia Predsedu vlády vzniklo 1. januára 1992 mesto Limanowa a obec Limanowa, ako dva odlišné samosprávne orgány. Knižnica „zostala pri meste“ a zmenila názov na Mestskú verejnú knižnicu Władysława Dunarowského v Limanowej. Mala jednu pobočku v Sowlinách. Ostatné pobočky prešli do zriaďovateľskej pôsobnosti obce Limanowa.

Vzhľadom na ďalšie šetrenie sa znížil počet pracovníkov až o 5 úväzkov (kritériom bol počet odpracovaných rokov). Ku koncu roku 1992 mala knižnica 11 zamestnancov. Finančných ťažkostí však neubúdalo a knižnica opäť zredukovala nákup kníh a časopisov, obmedzila údržbu existujúceho knižného fondu a prestala nakupovať potrebné vybavenie. Počas ďalších rokov sa vedenie muselo rozhodnúť pre ďalšie zníženie pracovníkov, a preto mala knižnica v roku 1995 na zabezpečenie základnej činnosti už len 7 úväzkov.

Ku kultúrnym udalostiam v rokoch 1992-1995, ktoré si zaslúžia pozornosť, môžeme zaradiť:

- výstavu *Oni preslávili región*,
- oslavy 80. výročia bitky pri Limanowej, ktoré pozostávali zo súťaže pre deti a mládež a výstavy *Jabłoniec 1914 po 80 rokoch*,

- oslavy 430. výročia udelenia mestských privilégii skladajúce sa z výtvarnej súťaže a posúťažnej výstavy *Limanowa včera, dnes a zajtra*.

Otvorenie výstavy Jabloniec 1914 – po 80 rokoch.

Rok 1997 sa nadhlo zapísal do pamäte občanov nášho štátu. Letná povodeň spôsobila obrovské škody v celom limanowskom regióne a živel, ktorý citeľne poznačil množstvo budov, sa nevyhol ani knižnici. Najväčšie straty utrpela pobočka v Sowlinách, ktorá prišla približne o osemtisíc jednotiek knižného fondu. Straty bolo také rozsiahle, že sa uvažovalo o zrušení tohto zariadenia. V konečnom dôsledku sa však vďaka finančnej a materiálnej pomoci týždenníka *Nowa Wieś*, Krajskej verejnej knižnice, vydavateľstvu Amber, Jagelovskej knižnice a firme GOLD DROP uskutočnila rekonštrukcia a pobočka bola opäť sprevádzkovaná.

V roku 1998 boli v knižnici zavedené 4 počítače. Využívajúc skúsenosti Okresnej verejnej knižnice v Krakove sa rozhodlo o zavedení systému MICRO ISIS a začalo sa s katalogizáciou fondu. V činnosti knižnice sa tak otvorila nová etapa spojená s digitalizáciou a teda aj so zintenzívnením práce a určitou reorganizáciou doterajšej činnosti. Rok 1998 priniesol zásadné zmeny v organizačnej a personálnej štruktúre. Pracovný kolektív tvorilo 8 zamestnancov (7 a ½ úväzku) a tento nízky počet obmedzoval všetky snahy obohacovať činnosť, pretože pracovníci museli vykonávať množstvo rôznych úloh, hlavne keď bolo treba niekoho zastúpiť.

Nasledujúci rok prináša ďalšie zmeny v podobe štátnej územosprávnej reformy. Limanowa sa opäť stala okresným sídlom a tým bolo knižnici na základe dohody medzi Limanowským okresom a mestom Limanowa uzavretej 1. augusta 1999 zverené realizovanie úloh Okresnej verejnej knižnice pre celý Limanowski okres. Knižnica odborne zastrešovala 12 obecných knižníc, 25 pobočiek a 7 požičovní kníh. Odvtedy má knižnica právo používať názov Okresná verejná knižnica v Limanowej. Na realizovanie záväzkov vyplývajúcich

z dohody bol zamestnaný samostatný pracovník vo funkcii Inštruktora pre realizovanie úloh okresnej knižnice. V období, keď bol reaktivovaný Limanowskiý okres, mal 116-tisíc obyvateľov. Vo všetkých knižniciach sa spolu nachádzalo 460437 zväzkov. V roku 1999 bolo registrovaných 20754 čitateľov, pre ktorých bolo uskutočnených 440272 výpožičiek. Ročný nákup nových knižných prírastkov predstavoval 6374 inventárnych jednotiek a 17,68 % občanov okresu bolo čitateľmi verejnej knižnice. Podujatím, ktoré otvorilo činnosť Okresnej knižnice, bola 1. konferencia knihovníkov Limanowského okresu.

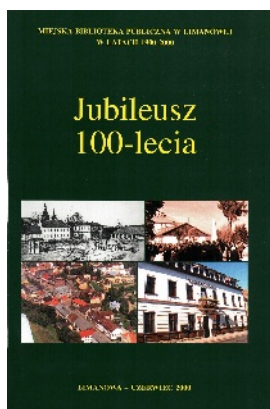
Ako zaznamenal denník *Gazeta Krakowska*, dôležitým podujatím v roku 1999 bola aj výstava *Bitka pri Limanowej – 1914*, ktorej poslaním bolo priblížiť túto významnú historickú udalosť z obdobia prvej svetovej vojny. Otvorením spomínanej výstavy sa začali slávnosti spojené s 85. výročím vypuknutia prvej svetovej vojny. Zúčastnil sa na nich okrem iných aj generálny konzul Maďarskej republiky Dr. István Kovács a tajomník Konzulátu Ruskej federácie v Poľsku Georgij Michno. Štátnu správu reprezentoval prednosta Krajského úradu Tadeusz Parchański a Štátnu pamiatkovú správu v Nowom Sączu Andrzej Fedorow.

Výstava v krakovskej Krajskej knižnici.

zasadnutie za prítomnosti prof., Dr. hab. Jacka Wojciechowského a Dr. Marie Próchnickej. Bulletin zobrazujúci činnosť knižnice v rokoch 1900-2000 zostavila Halina Matras. Toto výročie dlho rezonovalo v regionálnej aj miestnej tlači, ktorá zdôrazňovala zásluhu knižnice na šírení čitateľstva a široko chápanej kultúry.

V roku 2000 sa uskutočnila neobyčajná udalosť, Mestská verejná knižnica v Limanowej zorganizovala výstavu *Limanowa – mesto roka 2000* v Krajskej verejnej knižnici v Krakove. V tom istom roku oslávila limanovská knižnica 100. výročie svojho vzniku a konalo sa tu vedecké

Oslavy 100. výročia limanovskej knižnice.

VI. Knižnica v 21. storočí

Mestská verejná knižnica vkročila do nového milénia veľmi odvážne. Finančná situácia, ktorá sa koncom 20. storočia pomerne stabilizovala, zaručovala neohrozenú budúcnosť. Podľa nových stanov určených Mestskou radou v Limanowej v roku 2001, knižnica začala fungovať ako samosprávna kultúrna inštitúcia. Čo sa týka budovy a vybavenia, mala novú kotolňu, nové priečelie, vybavenie a bola vymaľovaná. V kronike sa riaditeľka Halina Matras sťažuje hlavne na nedostatok pracovníkov, čo nedovoľuje urýchliť proces digitalizácie fondu, ktorý sa v roku 1998 zastavil.

V roku 2001 sa podarilo vďaka Štátnemu fondu rehabilitácie zdravotne znevýhodnených občanov zvýšiť počet úväzkov o jedného pracovníka. Na vybavenie jedného pracovného miesta knižnica dostáva neprehliadnuteľnú sumu 25 tisíc zlotých. Na toto miesto bola prijatá Joanna Mamak (Michalik), s ukončeným stredoškolským vzdelaním v odbore vedeckých informácií a knihovníctva, ktorá bola v tom období poslucháčkou odboru knihovedy na Pedagogickej univerzite v Krakove. Hlavnou úlohou pracovníčky bolo koordinovanie prác spojených s digitalizáciou, pri čom jej pomáhali dvaja štážiisti, ktorých mzdu hradil oblasťný úrad práce. Knižnica poskytla svojim čitateľom prvé počítače s prístupom na internet. Počítačovú pracovňu mala zo začiatku na starosti Joanna Michalik. O takýto spôsob sprístupnenia informácií a trávenia voľného času mali obrovský záujem hlavne deti a mládež.

Aj keď digitalizácia knižnice nabrala dynamické tempo (v roku 2001 boli skatalogizované fondy detského oddelenia v počte 14 500 jednotiek), ukázalo sa, že rozhodnutie vedenia knižnice pracovať v informačnom systéme MICRO ISIS nie je správne. K tomuto programu nikdy nevznikol modul výpožičiek, a preto bol v takejto podobe pre knižnicu neprijateľný. Bolo sa treba rozhodnúť pre iný systém – MAK, ktorý tvorila a propagovala Národná knižnica. Následne vznikol problém konverzie databázy zo systému ISIS do systému MAK. Pomoc sľúbila Krajská knižnica v Krakove, ale, žiaľ, neporadila si s problémom. Až zamestnanie informatika prinieslo požadovaný výsledok. Bogdan Skrzekut, nový odborný pracovník knižnice napísal autorský program konverzie databázy a získal tým uznanie v knihovníckych kruhoch Malopoľska. Vďaka zamestnaniu mladého personálu od januára 2003 mohlo detské oddelenie sprevádzkovať digitalizované výpožičky a ich evidenciu v novom systéme MAK. K detskému oddeleniu sa postupne pridávali aj ostatné knižničné oddelenia. Do konca roku 2004 bola zdigitalizovaná väčšina knižničného fondu, výnimkou

bol len hudobný a regionálny fond. V roku 2005 riaditeľka knižnice pozvala predstaviteľov samosprávnych orgánov na slávnostné otvorenie komplexne zdigitalizovanej prevádzky knižnice.

Detské oddelenie pred rekonštrukciou.

Detské oddelenie po rekonštrukcii.

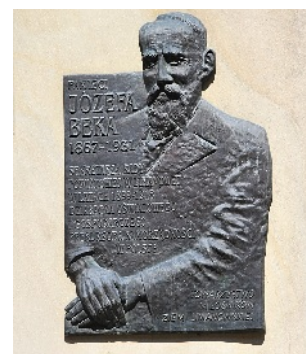
Okrem automatizácie a digitalizácie sa v knižnici, samozrejme, uskutočňovali aj iné bežné aktivity. V galérii sa ročne konalo 10 až 12 vernisáží. Okrem výstav treba spomenúť výtvarnú súťaž medzinárodného charakteru *Moje, tvoje a naše miesto v zjednotenej Európe*.

Práce z nej doteraz zdobia steny limanowskej knižnice. Zúčastnili sa na nej deti nielen z Poľska, ale aj zo Slovenska, Ukrajiny a Nemecka. Pokonkurzná výstava bola exponovaná v júni 2001. Istým spôsobom na ňu nadväzuje iná súťaž *Nasze kultúrne dedičstvo v zjednotenej Európe*.

Nesmieme zabudnúť ani na slávnostné odhalenie pamätnej tabule Józefovi Bekovi na stene Mestskej verejnej knižnice a populárno-náučnú konferenciu venovanú jeho životu a dielu. Spomínaná slávnosť sa konala 10. mája 2002.

K popredným výstavám organizovaným v galérii patrila fotografická výstava predsedu Malopoľského samosprávneho kraja Janusza Sepioła *Múry Kastilie*.

Pamätná tabuľa venovaná Józefovi Bekovi.

Rovnako dôležité boli aj oslavy 90. výročia bitky na hore Jabłoniec pri Limanowej. Keďže išlo o veľkolepé mestské oslavy, knižnica zorganizovala veľkú súťaž *Jabłoniec 1914 v piesni, poézii a vo výtvarnom umení*.

V roku 2005 sme si uctili dnes už blahoslaveného kňaza Jerzyho Popieluszku. Uskutočnila sa výstava *Malopolsko vzdáva hold kňazovi Jerzemu*.

V tom istom roku knižnica oslavovala 27. výročie zvolenia Karola Wojtyły za pápeža Jána Pavla II. Pri tejto príležitosti bola zorganizovaná výstava fotografií Kuba Toporkiewicza nazvaná *Stopy*.

Výstava *Hold kňazovi Jerzemu*.

Výstava Kuba Toporkiewicza *Stopy*.

Tak ako všetci, aj Limanowčania prežívali smrť Jána Pavla II., a preto expozícia fotografií predstavujúcich vzťahy pápeža s Limanowou (z roku 1966, 1967, 1968) a súkromné audiencie Limanowčanov vo Vatikáne zanechala v pamäti návštevníkov hlbokú stopu.

V roku 2007 limanovská knižnica organizovala spolu s knižnicou v Dolnom Kubíne a základnými školami z oboch miest projekt *Hranica, alebo len medza*, ktorý pripravila Joanna Michalik. Do jeho realizácie sa intenzívne zapojila aj riaditeľka Halina Matras.

Koncom prvej dekády nového tisícročia sa veľkému uznaniu tešilo detské oddelenie. Jeho vedúcou je Halina Młynarczyk, ktorá v spolupráci s Joannou Michalik organizovala

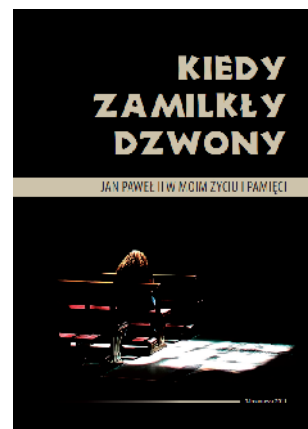

Limanovský literárny klub v Kúrii Michalowských v Laskowej.

septembra 2007. Jeho činnosť koordinuje ďalší nový pracovník knižnice Sławomir Łużny. Klub tvoria regionálni spisovatelia, priatelia a spolupracovníci knižnice, teda ľudia, ktorí sa zaoberajú literárnou činnosťou a snažia sa ju prezentovať na verejnom fóre

cyklické podujatia v rámci zimných aj letných prázdnin. Okrem toho to boli ešte recitačné a čitateľské súťaže a literárne alebo fotografické tvorivé dielne. Detské oddelenie sa zapojilo aj do celopolskej akcie *Celé Poľsko číta deťom*.

K novým formám knižničných aktivít patrí Limanovský literárny klub založený 28.

(spolu 25 osôb). Členovia klubu vydali už tri zbierky: *Všetko, čo nie je próza, Kto má čas a Keď utíchli zvony. Ján Pavel II. v mojom živote a pamäti.*

V roku 2008 knižnica pripravila v spolupráci so slovenským partnerom ďalší projekt *Cezhraničný kultúrny dialóg*, ktorého autormi boli Sławek Łużny a Halina Matras. Realizovaný bol v rokoch 2009-2010.

V novom tisícročí knižnicu navštívili nasledujúce osobnosti: Barbara Wachowicz, Dorota Terakowska, Wisława Szymborska, Krzysztof Petek, Wiesław Drabik, Ewa Stadtmüller, Ewa a Wojciech Leonowiczovci, kňaz, prof. Dr. hab. Krzysztof Kościelniak, Andrzej Stasiuk, Wanda Półtawska, Barbara Gawryluk, Jerzy Zoń, Teresa Dzielska, prof. Zbigniew Nęcki, Akos Engelmayer, Tadeusz Isakowicz-Zalewski a Wojciech Kuczok.

V spomínanom časovom období mesto čoraz viac podporovalo knižnicu, nielen čo sa týka rozpočtových dotácií, ktoré systematicky rástli, ale aj investícií. Dôkazom toho je termomodernizácia budovy, t.j. zateplenie stien a výmena okien, ktorá sa uskutočnila v roku 2004. O tri roky neskôr došlo k modernizácii elektrickej inštalácie a detského oddelenia, ktoré bolo slávnostne otvorené 17. apríla 2007. Nakoniec bola rekonštruovaná čítareň. Tieto práce však neodstránili problémy s nedostatkom miesta, slabé stropy v budove a neprístupnosť pre zdravotne znevýhodnené skupiny používateľov. Riaditeľka Halina Matras sa snažila presvedčiť mestskú samosprávu a okresné orgány, že je potrebné postaviť novú knižnicu. 27. júla 2010 došlo k porozumeniu vo veci spoločnej výstavby, ktorá však nikdy nebola realizovaná.

Dotácie v rokoch 2001-2011:

Rok	Dotácia z Mestského úradu	Dotácia na plnenie úloh okresnej knižnice	Vlastné príjmy
2001	348 000,00 zł		60 000,00 zł
2002	394 500,00 zł	45 000,00 zł	82 348,97 zł
2003	389 305,00 zł	45 000,00 zł	66 969,00 zł

2004	437 200,00 zł	51 600,00 zł	84 310,00 zł
2005	454 100,00 zł	51 600,00 zł	72 586,00 zł
2006	489 970,00 zł	51 600,00 zł	64 170,00 zł
2007	533 000,00 zł	60 000,00 zł	50 069,00 zł
2008	594 140,00 zł	67 860,00 zł	72 882,90 zł
2009	757 000,00 zł	83 400,00 zł	122 758,00 zł
2010	862 500,00 zł	102 548,00 zł	88 213,62 zł
2011	748 000,00 zł	96 088,00 zł	70 377,00 zł

28. októbra 2011 Halina Matras vo veku 67 rokov odišla do dôčodku. Knižnicu viedla 28 rokov. Funkcia riaditeľa dodnes nie je obsadená a vedením knižnice je dočasne poverená Joanna Michalik. Mestská verejná knižnica pokračuje vo svojej predchádzajúcej činnosti.

Nariadením nového vedenia sa od 1. januára 2012 predĺžili otváracie hodiny a knižnica je pre čitateľov otvorená aj v sobotu. Joanna Michalik zaviedla podstatné zmeny v procese automatizácie podporené novým knižničným systémom SOWA2. Zmeny boli pozitívne nielen pre čitateľov, ale aj pre pracovníkov. Systém umožnil otvorenie relačnej databázy, prehliadanie katalógov on-line, objednávanie a rezervovanie kníh z domu. Zautomatizoval sa evidenčný proces a spracovanie fondov – lískový katalóg bol zatvorený a ručne doplňovaný inventár sa považuje za relikv minulosť.

Nový knižničný preukaz.

V knižnici prebehla inventarizácia všetkých oddelení a zároveň aj revízia knižného fondu, ktorej cieľom bolo získať priestor pre nové knižné jednotky. Ich nákup je vo veľkej miere dotovaný Národnou knižnicou (v roku 2012 to bola dotácia vo výške 22 tisíc zlotých).

Ďalšou novinkou zavedenou v posledných rokoch je organizovanie aktivít pre limanowských seniorov, napríklad zapojením sa do akcie *60+kultúra* vyhlásenej ministerstvom.

V rámci vzornej spolupráce s magistrátom vzniklo v knižnici Informačné centrum pomoci sociálne vylúčeným osobám. Centrum umožňuje nielen bezplatne sa naučiť pracovať s počítačom a oboznámiť sa

Informačné centrum pomoci sociálne vylúčeným osobám.

s technickým prostredím, ale aj podstatne si zvýšiť kvalifikáciu, schopnosti a informatické kompetencie.

Porota hodnotí súťažné fotografie.

Novou aktivitou bola aj 1. okresná fotografická súťaž *S objektívom cez okres*, ktorá svojou frekvenciou a úrovňou prekročila očakávania organizátorov.

Limanovská Okresná a mestská verejná knižnica získala v roku 2012 tretie miesto v 2. malopoľskej súťaži vidieckych koalícií programu rozvoja knižníc. Cena bola knižnici

udelená za štvrtú edíciu Okresnej poetickej súťaže Zosi Smreczyńskiej „*Na krídlach snov*”. Táto pravidelná súťaž má svojich stálych priaznivcov, ktorí svoje diela ochotne podrobujú hodnoteniu. Patrónkou je predčasne zosnulá mladá poetka Zosia Smreczyńska, dcéra ospevovateľa Goriec Władysława Orkana.

Knižnica sa zapojila do programu *Kraszewski. Počítače pre knižnice* a obohatila sa o štyri počítačové zostavy.

Vysokú úroveň si urdzuje aj Galéria regionálneho umenia a detské oddelenie, ktoré v roku 2012 zorganizovalo v rámci popularizácie literatúry, kníh, poznatkov a čitateľstva celkove 18 podujatí. V galérii sa zasa uskutočnilo 10 vernisáží. Pre knižnicu to bol výnimočne pracovitý rok a plány na rok 2013 nie sú o nič menej ambicióznejšie.

V celopoľskom rebríčku knižníc zorganizovanom Knižným ústavom a denníkom Rzeczpospolita v roku 2012 sa Mestská verejná knižnica v Limanowej umiestnila v prvej päťdesiatke.

Štatistické ukazovatele činnosti knižnice v období 2010 – 2012

	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Čitatelia	7 432	7 264	7 844
Absenčné výpožičky	88 736	86 443	88 378
Prezenčné výpožičky	66 963	53 231	59 999
Návštevnosť	58 828	54 447	55 292

Ku dňu 31. 12. 2012 knižný fond predstavoval spolu 91 581 inventárnych jednotiek, v rámci toho 2 741 prírastkov za rok 2012. V dôsledku revízie či z iných dôvodov bolo vyradených 3 167 jednotiek. Celková hodnota knižného fondu predstavuje 815 277,02 zł.

V roku 2012 bolo zakúpených 2 620 knižných jednotiek. Zloženie knižničného fondu je nasledovné:

- Krásna literatúra pre dospelých – 823 jednotiek
- Krásna literatúra pre deti – 875 jednotiek
- Populárno-náučná literatúra – 922 jednotiek
- Časopisy – 49 titulov

Čitatelia Mestskej verejnej knižnice v Limanovej tvoria 34,96 % všetkých čitateľov knižníc v okrese registrovaných v roku 2012. Absenčné výpožičky v limanowskej knižnici predstavujú 26,99 % celkového počtu výpožičiek vo verejných knižniciach v okrese. Najvyššie percento tvoria prezenčné výpožičky – 54,63 % a MVK v Limanovej stojí v tejto kategórii medzi najlepšími.

Súčasťou Mestskej verejnej knižnice sú nasledovné organizačné jednotky:

- Administratívno-hospodárske oddelenie
- Oddelenie sprístupňovania
- Hlavná čítareň a čítareň časopisov, Regionálny fond, Multimediálny fond, Internetové centrum pomoci sociálne vylúčeným osobám
- Detské oddelenie
- Pobočka knižnice v Sowlinách
- Hlavný účtovník
- Inštruktor pre realizáciu úloh Okresnej knižnice
- Zástupca pre propagáciu, informácie, žiadosti na získavanie dodatočných fondov, pre zabezpečenie činnosti Limanowského literárneho klubu
- Funkcia pre regionálnu bibliografiu, evidenciu a spracovanie knižničných fondov a pre implementáciu systému SOWA2
- Informatik – správca počítačovej siete v MVK a vo všetkých knižniciach limanowského okresu, digitálnej čítárne, poverený implementáciou systému SOWA2.

Mestská verejná knižnica v Limanovej v roku 2012 spolupracovala s mnohými inštitúciami a naďalej chce v tejto spolupráci pokračovať. Patria k nim:

- Mestský úrad Limanowa, Okresný úrad, Družstevná banka v Limanovej,

- Oravská knižnica A. Habovštiaka v Dolnom Kubíne – realizovanie spoločných kultúrnych projektov v rámci partnerskej inštitucionálnej spolupráce, spolupráce literárnych klubov pôsobiacich v oboch zariadeniach a v oblasti realizácie myšlienky partnerských miest, ku ktorým patrí Limanowa aj Dolný Kubín,
- základné školy, gymnáziá, stredné školy a materské školy na území mesta Limanowa a Limanowského okresu (súťaže, autorské besedy),
- Krajská verejná knižnica v Krakove (odborná podpora),
- knižnice na území Limanowského okresu,
- Limanowský dom kultúry,
- Regionálne múzeum Limanowskej zeme,
- Združenie poľských knihovníkov (odborná podpora),
- limanovská pobočka Poľského historického spolku,
- miestne médiá – Almanach Ziemi Limanowskiej, Echo Limanowskie, Gazeta Limanowska, internetové portály www.limanowa.in, limanowa.naszemiasto.pl, www.mlimanowa.pl, rozhlas RDN Małopolska, internetová televízia www.tv28.pl (v oblasti propagácie a mediálneho partnerstva).

Populárno-náučná čítareň.

Detské oddelenie.

Požičovňa pre dospelých.

Okresná verejná knižnica poskytuje odbornú poradenskú pomoc 12 obecným knižniciam a 25 pobočkám, čo spolu predstavuje 37 verejných knižníc. Odbornú pomoc im poskytuje aj informatik z limanowskej knižnice.

Proces automatizácie v jednotlivých knižniciach na území okresu prebieha veľmi pomaly, vzhľadom na to, že väčšina z nich aj naďalej katalogizuje v systéme MAK. Čo sa týka komputelizácie, v popredí stojí Obecná verejná knižnica v Tymbarku.

Treba zdôrazniť, že Mestská rada v Limanowej schválila uznesenie č. XXXIV.208.2012 z 30. októbra 2012 o zámere spojiť samosprávne kultúrne inštitúcie – Limanowský dom kultúry, Mestskú verejnú knižnicu a Regionálne múzeum Limanowskej zeme a utvoriť Limanowské centrum kultúry a vzdelávania.

Mestský úrad v Limanowej dal v tejto záležitosti zhotoviť projekt na modernizáciu budovy, v ktorej v súčasnosti sídli Limanowski dom kultúry. Podľa predbežných informácií by v zrekonštruovanom objekte mala mať svoje miesto aj verejná knižnica. V porovnaní so súčasným stavom by tým získala dvojnásobné množstvo priestorov. Či sa tieto plány podarí uskutočniť, ukáže čas.

Fotografie:

Archív Mestskej verejnej knižnice v Limanowej, Bogdan Skrzekut.

Literatúra:

- F. Bujak: *Limanowa miasteczko powiatowe w zachodniej Galicji. Stan społeczny i gospodarczy.* – Kraków, 1902.
- F. Kiryk: *Limanowa. Dzieje miasta. Tom 1, 1965-1945.* – Kraków, 1999, s. 254.
- M. Kowalska, H. Matras: *Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Władysława Dunarowskiego w Limanowej.* – Limanowa, 1989.
- M. Kowalska: *Właściciele dworu w Limanowej.* – *Almanach Sądecki*, 1997, nr 4, s.17
- Kronika biblioteki: t.1 – 15
- H. Matras: *Jubileusz 100-lecia. Miejska Biblioteka Publiczna w Limanowej w latach 1900-2000.* – Limanowa, 2000.
- M. Michura: *Charakterystyka zbioru regionalnego Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Władysława Dunarowskiego w Limanowej.* – Kraków, 2006 [praca magisterska].
- *Regulamin Organizacyjny Miejskiej Biblioteki Publicznej w Limanowej.*
- *Sprawozdanie biblioteki K-03 za 2011 rok dla Głównego Urzędu Statystycznego.*
- *Sprawozdanie biblioteki K-03 za 2012 rok dla Głównego Urzędu Statystycznego.*
- M. Świerczek: *Miejska Biblioteka Publiczna im. Władysława Dunarowskiego w Limanowej (1900-1998).* – Kraków, 1999 [praca magisterska].

Joanna Michalik. Pôvodom Limanowčanka, splnomocnenkyňa primátora mesta pre Mestskú verejnú knižnicu. Titul magisterky v odbore vedecké informácie a knihoveda získala na krakovskej Pedagogickej akadémii (dnes Pedagogická univerzita). Od roku 2001 pracuje v limanowskej Mestskej verejnej knižnici. V prvom období svojej profesijnej praxe bola zamestnaná ako „mladšia knihovnička“ v detskom oddelení, kde viedla internetovú čítareň. Počas ďalších rokov sa zaoberala hlavne digitalizovaním knižného fondu, jeho spracovaním

a evidovaním, ale aj prácou s najmladšími čitateľmi. Je autorkou poľsko-slovenského kultúrneho projektu *Hranica, alebo len medza? – Detské kultúrne tvorivé dielne* podporeného z európskych fondov, ktorý bol orientovaný práve na detských čitateľov. V roku 2010 bola ako kustódka poverená samostatnou funkciou pre implementáciu počítačového systému MAK+. Jej profesijnou výzvou a zároveň veľkým snom je komplexná automatizácia knižničného fondu (evidencia, spracovanie a požičiavanie knižného fondu, registrácia čitateľov a on-line katalógy a výpožičné služby) a ďalšie priebežné prispôsobovanie celej činnosti knižnice aktuálnym potrebám a očakávaniam čitateľov, ale aj požiadavkám, ktoré kultúrnym inštitúciám diktuje súčasnosť.